

Kasvatus- ja opetuslautakunta Palveluverkkosuunnitelmien vaikutusten ennakkoarviointi

Varhaiskasvatus ja esiopetus
Perusopetus
LIITE 3

Vaikutukset kestäväan rakentamiseen ja maankäyttöön

Uudisrakentaminen ja perusparannukset tarjoavat mahdollisuuden ottaa käyttöön energiatehokkaita ja ympäristöystävällisiä ratkaisuja, jotka tukevat ilmastotavoitteita ja pienentävät ympäristökuormitusta. Palvelujen keskittäminen uusiin ja monikäyttöisiin tiloihin sekä vanhoista ja energiatehottomista rakennuksista luopuminen vähentää ylläpitokustannuksia. Olemassa olevan rakennuskannan hyödyntäminen tehostaa maankäyttöä ja edistää ekologista kestävyyttä. Tonttien luovuttaminen yksityiselle palvelutuottajalla mahdollistaa joustavan ja tarpeisiin vastaavan rakentamisen.

Uudisrakentaminen alueille, joilla ei ole vielä asemakaavaa ja taajaman laajentaminen voi johtaa luonnon monimuotoisuuden vähenemiseen, viheralueiden kaventumiseen ja ekosysteemipalveluiden heikkenemiseen, mikä heijastuu alueen biodiversiteettiin ja ekologiin verkostoihin. Uudisrakentaminen tulee suunnitella siten, että kaupungin kestävyystavoitteet tuleva huomioduksi. Laajeneva maankäyttö kasvattaa hiilidioksidipäästöjä ja energiankulutusta, mikäli joukkoliikenteen saavutettavuus ei toteudu.

Rakentaminen aiheuttaa väistämättä ympäristöhaittoja sekä rakennusvaiheessa että myöhemmässä käytössä, mistä syystä suunnittelussa ja materiaalivalinnoissa energiatehokkuuden tai ympäristöystävällisyyden tulee olla etusijalla.

Vaikutukset kestäväan liikkumiseen

Palvelujen sijoittaminen lähelle asuinalueita ja joukkoliikennepysäkkien läheisyyteen parantaa niiden saavutettavuutta ja kannustaa asukkaita hyödyntämään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä, mikä vähentää yksityisautoilun tarvetta. Palveluiden sijoittaminen helposti saavutettaviin paikkoihin lisäävät mahdollisuuksia aktiiviseen ja kestäväan liikkumiseen sekä tukevat hyvinvointia. Palvelujen sijaintien valinnassa tulee painottaa niiden joukkoliikennesaavutettavuutta, jotta kestäväan liikkumisen edellytykset säilyvät ja paranevat.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Palveluverkkosuunnitelman arvioidut toimenpiteet varhaiskasvatuksen osalta

- 1) Viinikanlahden päiväkoti, 200 lasta ja koulu 225 oppilasta (150 opp. +75 eo)
- 2) Nurmi- Sorilan uusi yhtenäiskoulu ja päiväkoti (n. 800 + 200) sekä mahdolliset kirjastopalvelut
- 3) Kaupinlaakson uusi yhtenäiskoulu ja päiväkoti (n. 1000 + 200) sekä kirjasto ja nuorisokeskus

→ 1.) Uudet yksiköt uusille asuinalueille: Nurmi-Sorila, Kaupinlaakso ja Viinikanlahti

- 4) Luovutaan Koulukadun päiväkodista, kun Eteläpuiston väistötilakäyttö päättyy
- 5) Hennerin leikkitoimintakeskuksen toiminta siirtyy nykyisestä kiinteistöstä Pispalan päiväkodin tiloihin

→ 2.) Vanhoista yksiköistä luopuminen: Koulukatu, Pispala

6. Piiriniityn siirtokelpoinen päiväkotikäyttöön, kun väistötilakäyttö päättyy
7. Uusi Atalan päiväkoti, 120 lasta
8. Kaupin (sairaalan) päiväkoti, 140 lasta
9. Nurmi-Sorilan uusi yhtenäiskoulu ja päiväkoti (n. 800 + 200) sekä mahdolliset kirjastopalvelut
10. Kaupinlaakson uusi yhtenäiskoulu ja päiväkoti (n. 1000 + 200) sekä kirjasto ja nuorisokeskus

→ 3.) Vanhoista yksiköistä luovutaan, kun uusi yksikkö tulee tilalle: Tohloppi, Metsästäjä, Lapinniemi, Sorila ja Kissankulma

Kuntalaisten osallisuus

- Vanhemmille on lähetetty eVaka järjestelmän kautta kysely palveluverkon uudiskohteista.
- Alueellisissa tamperelaisten illoissa kuntalaisilla oli mahdollista vaikuttaa ja osallistua.
- Varhaiskasvatussyksiköiden johtajia ja henkilöstöä sekä yksityisen varhaiskasvatuksen palveluntuottajia on osallistettu.
- Yksityisen varhaiskasvatusten toimijoiden tilaisuus & kysely 6.8.2025
- Tamperelaisten iltoihin (2.9., 4.9. ja 16.9.) osallistuneet
- Varhaiskasvatuksen johtajien osallistaminen 21.8.2025
 - Sekä kysely yksiköille
- Kysely varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen huoltajille (29.10.-10.11.2025), myös henkilöstöllä mahdollisuus vastata kyselyyn.
- Kaikille kuntalaisille avoin kysely kaikista toimenpide-ehdotuksista (24.11.-7.12.2025).

Kuva: Visit Tampere / Laura Vanzo

Varhaiskasvatuksen palveluverkon uudistaminen ja kaupunkistrategia

- **Elämäniloa:** Turvataan laadukkaat, riittävät palvelut. Ne ovat hyvinvoinnin perusta. Tuomme ihmisiä yhteen elämän eri tilanteissa ja vaiheissa. Luomme yhdenvertaisia, monipuolisia ja helposti saavutettavia mahdollisuuksia harrastaa ja nauttia vapaa-ajasta.
- **Kestävyyttä:** Kaupunki suuntaa kasvuaan ensisijaisesti joukkoliikenneväyhykkeille ja aluekeskuksiin. Sovitamme yhteen kaupungin kasvun ja luontoa kunnioittavat tavoitteet. Panostamme olemassa oleviin kaupunginosiin uusien rinnalla ja vahvistamme täten lähipalvelukyvykkyyttä. Kehitämme palveluita, viihtyisyyttä ja arjen sujuvuutta alueelliset tarpeet huomioiden.
- **Yhdessä:** Kehitämme Tamperetta yhdessä kaupunkilaisten ja kumppaneidemme kanssa.
- **Edelläkävijyyttä:** Uudistamalla ja rakentamalla uusia varhaiskasvatusyksiköitä panostamme lapsiin ja täten suoraan tulevaisuuteen. Uudet varhaiskasvatusyksiköt parantavat henkilökunnan työskentelyolosuhteita ja mahdollistavat tulevaisuuteen katsovan pedagogiikan uusine innovaatioineen.

1.) Uudet yksiköt varhaiskasvatuksessa uusille asuinalueille: Nurmi-Sorila, Kaupinlaakso ja Viinikanlahti

• Positiiviset vaikutukset

- Asianmukaiset, terveelliset ja virikkeelliset tilat sujuvoittavat toimintaa ja mahdollistavat monipuolisen toiminnan laaja-alaisesti, kun ne ovat suunniteltu päiväkotia ja koulu käyttöön.
- Uusissa yksiköissä on laadukkaat oppimisympäristöt ja tilat mahdollistavat monipuolisen leikin ja toiminnan
- Suurempi henkilöstömäärä tukee laadukasta pedagogiikkaa ja osaamisen jakaminen vahvistuu ja paranee
- Uusissa yksiköissä jakotiloja on enemmän, mikä mahdollistaa rauhallisemman leikin ja toiminnan sekä mahdollistaa erilaiset joustavat ryhmärakenteet ja pienryhmätoiminnan
- Isommissa yksiköissä henkilöstökustannukset ovat maltillisempia, koska työtä ja henkilöstöä voidaan organisoida paremmin
- Uudet yksiköt rikastuttavat lähiympäristöä ja mahdollistavat iltakäytön ja harrastetoiminnan
- Uudet yksiköt tulevat olemaan hyvien julkisten liikennereittien varrella ja ne ovat helposti saavutettavissa.
 - Uusien yksiköiden suunnittelun yhteydessä tulee kuitenkin kiinnittää huomiota liikenneturvallisuuteen

Negatiiviset vaikutukset

- Uudet yksiköt ovat suuria ja tämä huolestuttaa vanhempia. Hyvällä toiminnan suunnittelulla kyetään isoissakin yksiköissä luomaan turvallinen ja laadukas toimintakulttuuri.
- Äänimaisema voi lisätä rauhattomuutta suurissa avoimissa tiloissa
- Uudet tilat ja uusi henkilökunta voi tuntua lapsista ja huoltajista turvattomalta, mikäli on aiemmin ollut suljettavassa yksikössä
- Lapsen sosiaaliset verkostot voivat muuttua tai katketa, mikäli on aiemmin ollut suljettavassa yksikössä

2) Vanhoista yksiköistä luovutaan: Koulukatu, Pispala

Positiiviset vaikutukset

- Eteläpuiston yksikössä perusopetuksen siirtyessä pois väistöstä Eteläpuistossa vapautuu tiloja varhaiskasvatukselle ja keskustan varhaiskasvatuksen palveluverkko vahvistuu. Koulukadun lapsille voidaan tarjota Eteläpuistosta terveelliset uudet tilat, pienryhmätiloineen ja liikuntasaleineen.
- Pispalassa palveluverkkoon jää palvelusetelipäiväkoti. Pispalan lapsilla on mahdollisuus siirtyä toimiviin yksiköihin, mitkä voivat tarjota varhaiskasvatuspalveluita vauvasta esiopetusikäiseen asti.

Negatiiviset vaikutukset

- Koulukatu on pieni kodikas päiväkotikatu, mistä siirtyminen toiseen päiväkotiin voi olla tunteikasta. Muutos koskee 33 lasta.
- Pispalan päiväkodin kapasiteetti 35 lasta, muutos syksyllä 2027 koskisi noin 15 lasta.
- Pispalan piha on remontoitu 2024, mutta sen käyttö jatkuu avoimen varhaiskasvatuksen kautta Hennerin siirtyessä Pispalaan.
- Matka päiväkotipalveluihin voi olla pidempi

	Poistuva vuokratilakustannus euroa / vuosi	Kiinteistön jatkokäyttö
Koulukatu	111 043	Kiinteistö voidaan realisoida
Pispala		Hennerin leikkitoimintakeskuksen toiminta jatkossa Pispalassa
Poistuvien yksiköiden henkilöstökustannukset siirtyvät muihin yksiköihin		

3) Vanhoista yksiköistä luovutaan, kun uusi yksikkö tulee tilalle: Tohloppi, Metsästäjä, Sorila, Kissankulma ja Lapinniemi

Positiiviset vaikutukset

- Uusissa yksiköissä ruokahuollon järjestelyt ovat toimivia, ruokahuolto on hankalasti toteutettavissa nykyisissä tiloissa (Tohloppi).
- Piiriniityn tilat ovat suunniteltu päiväkodiksi ja tämä mahdollistaa lasten liikkumisen ja leikin monipuolistumisen, kun Tohloppi sinne siirtyy.
- Asianmukaiset, terveelliset ja virikkeelliset tilat (mm. sali) sujuvoittavat toimintaa ja mahdollistavat monipuolisen toiminnan laaja-alaisesti, kun uudet yksiköt ovat suunniteltu päiväkotiksi ja koulu käyttöön. Nämä yksiköt rikastuttavat myös lähiympäristöä ja mahdollistavat iltakäytön ja harraste toiminnan.
- Uusissa yksiköissä on enemmän henkilöstöä, jolloin henkilöstön organisointi on joustavaa, luovutettavat yksiköt ovat pieniä ja niiden käyttö- ja henkilöstökustannukset ovat korkeita. Henkilöstön suunnittelu, arviointi ja kehittämis-aika on paremmin toteutettavissa uusissa yksiköissä, joissa on suunnittelulle varatut työtilat koneineen.
- Uusissa yksiköissä on pienryhmätiloja sekä erillinen liikuntasali. Pienet ahtaat tilat rajaavat pienryhmä toimintaa eikä lapsille ole erillistä tilaa liikunnalle.
- Monipuoliset vaihtoehdot lasten ryhmärakenteen osalta toteutuvat uusissa yksiköissä

Negatiiviset vaikutukset

- Tohlopin päiväkodin hyvästä pihasta joudutaan uuden yksikön myötä luopumaan. Muutos koskee 46 lasta.
- Osalle perheistä lasten kuljetusmatka pitenee.
- Muutos koskee Metsästäjässä 34 lasta ja Kissankulmassa 26 lasta.

	Poistuva vuokratilakustannus euroa / vuosi	Kiinteistön jatkokäyttö
Kissankulma	54 679	Vuokrasopimus päättyy
Metsästäjä	52 888	Vuokrasopimus päättyy
Sorila	163 131	Kiinteistö voidaan realisoida
Tohloppi	82 696	Vuokrasopimus päättyy
Lapinniemi	168 818	Kiinteistö voidaan realisoida
Poistuvien yksiköiden henkilöstökustannukset siirtyvät uuteen avattavaan yksikköön		

4) Hennerin leikkitoimintakeskuksen toiminta siirtyy Pispalan päiväkodin tiloihin

Positiiviset vaikutukset

- Pihaturvallisuus lisääntyy, uudessa kohteessa monipuoliset ulkoleikkivälineet, piha on kunnostettu 2024
- Keskeinen sijainti, erittäin hyvä saavutettavuus monesta suunnasta.
- Pispalan päiväkodissa mahdollistuu perhekeskuksen kohtaamispaikkatoiminta ja avoimen varhaiskasvatuksen perhekerhotoiminta. Tämän hetkiset Hennerin kiinteistö tarvitsee mittavan peruskorjauksen, joka ei kuitenkaan mahdollista tilojen monipuolista käyttöä, esim. päiväkotikäyttöä.
- Perhekerhotoiminnan siirto Pispalan päiväkotiin mahdollistaa monipuolisemman toiminnan ja leikin
- Hennerin leikkitoimintakeskuksen toiminta siirtyy Pispalan päiväkodin tiloihin. Perhekerhotoimintaan ei tule muutoksia, toiminta siirtyy Pispalan päiväkotiin, joka on vanha perusparannettu puutalo.

Negatiiviset vaikutukset

- Osalla perheistä matka pitenee leikkitoimintakeskukseen noin kilometrin verran

	Poistuva vuokrakustannus euroa / vuosi	Kiinteistön jatkokäyttö
Henneri	26 576	Kiinteistö voidaan realisoida
Poistuvien yksiköiden henkilöstökustannukset siirtyvät uuteen avattavaan yksikköön		

Perusopetus

Vaikutusten ennakkoarvioinnit

- Vaikutusten ennakkoarvioinnit on tehty alustavien toimenpide-ehdotusten mukaan, jotka ovat olleet helmikuun lähetekeskustelujen tausta-aineistona
- Helmikuun lähetekeskustelun jälkeen Terälahden toimenpide-ehdotus on muuttunut → Uusi toimenpide-ehdotus on vaikutusten ennakkoarvioinnin vaihtoehto 0

Kuva: Visit Tampere / Laura Vanzo

Palveluverkkosuunnitelman arvioidut toimenpiteet perusopetuksen osalta

- 1) Peltolammin koulupolun mahdollinen muutos, 7- luokalta alkaen Juhannuskylän kouluun, nykyisen Hatanpään koulun sijaan
- 2) Terälahdesta 1-sarjainen pienten lasten yksikkö; esiopetus + 1.-2.lk sekä päiväkoti
- 3) Luontokoulu siirtyy Terälahdesta Järvensivulle uuden koulutalon valmistuttua
- 4) Puistokoulu, Erho (erityistä hoitoa, kasvatusta ja opetusta antava yksikkö) ja päiväkoti Saukonpuistoon
- 5) Kaarilan koulua laajennetaan perusparannuksen yhteydessä
- 6) Nurmi-Sorilan uusi yhtenäiskoulu ja päiväkoti (n. 800 + 200) sekä mahdolliset kirjastopalvelut
- 7) Kaupinlaakson uusi yhtenäiskoulu ja päiväkoti (n. 1000 + 200) sekä kirjasto ja nuorisokeskus

Kuva: Tampereen kaupunki / Laura Hoppo

Osallisuus

- Perusopetuksen rehtorit: kehittämispäivä 5.6.2025
- Perusopetuksen henkilöstö: suunnittelupäivä (veso) 26.8.2025
- Tamperelaisten iltoihin (2.9., 4,9. ja 16.9.) osallistuneet
- Kysely yhtenäiskoulujen oppilaskunnille palveluverkkoasioista (samassa yhteydessä kysyttiin mobiililaitteita koskevasta järjestyssääntöuudistuksesta) 26.8.-3.9.2025
- Kysely (20.10.-7.11.2025) toimenpide-esityksistä, joista tehdään ennakkovaikutusten arviointi. Kyselyn jakelu:
 - 7-9 –luokkien oppilaat
 - Huoltajat
 - Vanhempainyhdistykset
 - Oppilaskunnat
 - Nuorisovaltuusto (lisäksi toimenpide-esitysten esittely 23.10.2025)
 - Maahanmuuttajaneuvosto
 - Vammaisneuvosto
- Kaikille kuntalaisille avoin kysely 24.11.-7.12.2025

Kuva: Visit Tampere / Laura Vanzo

1) Peltolammin koulupolun mahdollinen muutos, 7- luokalta alkaen Juhannuskylään, nykyisen Hatanpään sijaan

Positiiviset vaikutukset

- Uuden Peltolammin koulun sijainti tukee koulupolkumuutosta
- Ennaltaehkäisee alueellista segregatiota ja tukee koulujen yhdenvertaisuutta
- Juhannuskylän koululla on tilallista ja toiminnallista kapasiteettia vastaanottaa oppilaita
- Mahdollistaa Viinikanlahden pienten lasten yksiköstä siirtymisen 3 luokalle Hatanpään koulupolulle

Negatiiviset vaikutukset

- Nykyistä pidempi matka yläkouluun
- Huoltajien mukaan
 - Muutoksen ei nähdä tukevan eheää koulupolkua ja perheiden arkea
 - Keskustan koulujen ympäristö koetaan levottomaksi ja turvattomaksi kuin nykyinen koulupolku Hatanpäälle
- Muutos koskettaa noin 75 yläkouluun siirtyvää oppilasta

2) Terälahdesta 1-sarjainen pienten lasten yksikkö; esiopetus + 1.-2.lk sekä päiväkot

Positiiviset vaikutukset vaihtoehdossa 1

- Elinvoiman kannalta tärkeää, että alueella on koulu
- Opetuksen järjestämiseen liittyvät asiat sekä oppilaiden valinnan mahdollisuudet (kielivalinnat ja valinnaisaineet) paranevat 3.- 6. -luokkalaisten osalta
- Pienempien oppilaiden koulu sijaitsee jatkossakin Terälahdessa. Koulun läheisyydessä asuvat 1-2-luokkien oppilaat voivat kulkea kouluun kävellen tai pyörällä.
- Varsinaisesta koulurakennuksesta vapautuu tilaa. Voidaan luopua siirtokelpoisesta rakennuksesta viimeistään perusparannuksen yhteydessä.
- Kämenniemen koulussa on tilallista ja toiminnallista kapasiteettia ottaa vastaan uusia oppilaita.

Negatiiviset vaikutukset vaihtoehdossa 1

- Oppilasmäärä on laskeva ja opetuksen järjestämisen kannalta se on liian pieni opetuksen järjestämisen kannalta molemmissa vaihtoehdoissa
- Oppilaskohtainen kustannus on huomattavan korkea molemmissa vaihtoehdoissa
- Pieni yksikkö on hyvin haavoittuvainen. Kelpoisten opettajien rekrytointi on haastavampaa
- 3.-6. luokan oppilaiden koulumatkat pitenevät noin 13 km, joten Terälahden koulun läheisyydessä asuvien mahdollisuudet kulkea kävellen tai pyörällä koulumatkoihin poistuvat.
- Kuljetuskustannukset kasvavat hieman. Suurin osa oppilaista on ja nyt koulukuljetusten piirissä (36/58 lukuvuonna 2025-26)
- Tuen toteuttaminen ja kielten opetuksen järjestäminen on haasteellista resursoinnin ja matkakustannusten osalta molemmissa vaihtoehdoissa
- Muutos koskettaa noin 40 oppilasta

	Poistuva vuokratkustannus euroa / vuosi	Rakennuksen jatkokäyttö
Siirtokelpoinen	- 65 500	Kiinteistö realisointiin
• Henkilöstökustannukset siirtyvät Kämenniemen koulun kustannuksiin. • Koulukuljetuksia voi yhdistää, kustannukseen vaikuttaa oppilaan koulumatkan pituus		

Vaihtoehdot joita on vertailtu

0 nykytilanne eli esiopetuksen ja 1-6-luokkien koulu

1 Terälahdessa jatkossa päiväkot, esiopetus ja 1-2-luokat

3) Luontokoulu siirtyy Terälahdesta Järvensivulle uuden koulutalon valmistuttua

Positiiviset vaikutukset vaihtoehdossa 1

- Hajautettu palvelu on useammalle paremmin saavutettavissa ja matka-aika luonto-opetukseen lyhenee.
- Joukkoliikennekustannukset pienenevät, kun yhteyksiä alueelle ei tarvitse lisätä
- Kaikki oppilaat pääsevät osaksi jatkuvaa luonto-opetusta, nykymallilla luontokoulussa käy noin 35-40 % ikäluokasta
- Koulujen lähiympäristö ja –luonto tulevat nykyistä tutummaksi ja tätä kautta kasvaa myös lähiympäristön arvostus ja luontosuhde vahvistuu.
- Joukkoliikenteen käytön tarve vähenee, lähiluonto on saavutettava kävellen.
- Kustannustehokkuus kuljetuksissa, oppilaat ei tarvitse busseja, vaan ympäristökasvattaja liikkuu
- Kaikki alakoulut voivat käyttää yhtenäiskoulujen biologian ja maantiedon välineistöä.

Negatiiviset vaikutukset vaihtoehdossa 1

- Luontokoulu koetaan arvokkaaksi ja elämykselliseksi osaksi opetusta.
- Huoli luonto-opetuksen heikkenemisestä tai häviämisestä.
- Huoltajat kokevat, että kaikkien koulujen lähiympäristössä ei ole samanlaisia mahdollisuuksia luonto-opetuksen järjestämiseen.

Vaihtoehdot, joita on vertailtu:

0 nykytilanne eli luontokoulu Korento Terälahdessa
1 luontokoulu siirtyy Terälahdesta Järvensivulle uuden koulutalon valmistuttua

Luontokoulun toteuttamisen kolme vaihtoehtotapaa

	Vaihtoehto 0: nykymalli, luontokoulu Korento	Vaihtoehto 1: kiertävä luontokoulu	Vaihtoehto 2: hybridi
Lyhyt kuvaus	Kiinteä luontokoulu Korento Terälahdessa (sisätilat + opetusmetsä)	Ympäristökasvattaja ja välineistö liikkuvat kouluille Lahden luontokoulu Kaisla toimii tällä periaatteella. Välineistö kulkee pakettiautossa.	Kiinteän ja kiertävän luontokoulun yhdistelmä, jossa hyödynnetään koulujen lähiluontoa ja kiinteää tukikohtaa Kiinteänä tukikohtana voi toimia tulevaisuudessa Järvensivun koulu
Positiiviset vaikutukset	- Selkeä tukikohta - Elämyksellinen kokemus - Mahdollistaa valmiit rakenteet, välineet ja ohjeistukset - Toimii opettajien täydennyskoulutuksena, malli ulko-opetuksesta - Kiinteä piste, kustannustehokkuus pitkällä aikavälillä - Mahdollistaa myös omatoimiset retket kohteeseen	- Saavutettavuus: luontokoulu tulee koululle / lähimetsään - Opetus tapahtuu koulun omassa ympäristössä, helpompi jatkaa omatoimisesti - Joustavuus / kohdennettavuus erityisesti niille yksiköille, jotka eivät ole aktiivisia - Mahdollisuus laajentaa seudulliseksi - Kuljetuskustannusten säästö	- Kiinteä toimipiste sijaitsee keskeisemmällä paikalla - Yhdistää molempien vahvuudet, lisää joustavuutta ja saavutettavuutta - Luonto-opetusta tarjolla lähempänä oppilaita/kouluja - Toimii opettajien täydennyskoulutuksena, malli ulko-opetuksesta
Negatiiviset vaikutukset	- Saavutettavuus rajoittaa osallistumista - Kuljetus- ja järjestelykustannukset - Vierailu kertaluontoista	- Koulun piha / lähimetsä ei välttämättä tarjoa niin monipuolisia ilmiöitä kuin lähimetsä - Välineiden kuljetus ja jatkuva liikkuminen lisää luontokasvattajan työaikaa ja kustannuksia	- Investointitarve molempiin malleihin - Edellyttää jatkosuunnittelua, jotta mallista ei tule hallinnollisesti liian monimutkaista
Kustannus-arvio	104 000 € (2 ympäristökasvattajaa) Matkakulut Tilakulut osana Terälahden koulutalon kokonaisuutta	52 000 € (1 ympäristökasvattaja) Mahdollisen pakettiauton hankinta Matkakulut	52 000 € (1 ympäristökasvattaja) / 14 000 € (* tutoropettajien määrä) Matkakulut Tilakulut osana jonkun koulun kokonaisuutta

4) Puistokoulu, Erho (erityistä hoitoa, kasvatusta ja opetusta antava yksikkö) ja päiväkotit Saukonpuistoon

Positiiviset vaikutukset

- Osa oppilaista sijoittuu oman koulupolkunsa kouluun
- Keskeinen sijainti, hyvin saavutettavissa kestävillä kulkutavoilla. Erikoissairaanhoidon palvelut lähellä. Muutos koskettaa noin 100 lasta / oppilasta (ml. Erho)
- Puistokoululle tärkeä saattoliikenne on hyvin järjestävissä Saukonpuiston koulutalossa
- Saman katon alla toisiaan tukevia palveluja
- Uudet tilat voidaan suunnitella tarpeita vastaaviksi
- Pitkään tyhjillään ollut kiinteistö saadaan käyttöön

Negatiiviset vaikutukset

- Säilytettävä vanhan koulun osa tuo omat haasteensa opetuksen järjestämiselle

5) Kaarilan koulua laajennetaan perusparannuksen yhteydessä

Positiiviset vaikutukset

- 1-9 yhtenäiskoulu opetussuunnitelmallisesti ja taloudellisesti järkevin ratkaisu.
- Kaarilan koulu on etäisyyksien puolesta hyvin saavutettavissa kävellen tai pyörällä koko koulupolkualueelta
 - Hankkeen suunnittelun yhteydessä tulee huomioida liikenneympäristön turvallisuus sekä pyöräpysäköinnin normien mukainen toteutus
- Mahdollistaa oppilaaksiottorajojen tarkistamisen
- Toimenpiteellä pystytään tasamaan oppilasmääriä Tesoman ja Kaarilan koulujen välillä

Negatiiviset vaikutukset

- Osalla oppilaista koulupolku voi muuttua

6) Nurmi-Sorilan uusi yhtenäiskoulu ja päiväkoti (n. 800 + 200) sekä mahdolliset kirjastopalvelut

Positiiviset vaikutukset

- 1-9 yhtenäiskoulu opetussuunnitelmallisesti ja taloudellisesti järkevin ratkaisu. Opettajien rekrytointi on helpompaa.
- Koulu sijaitsee nykyistä (Kämmenniemi) keskeisemmällä ja saavutettavammalla paikalla, koska uuden asuinalueen myötä asumisen painopiste siirtyy Kämmenniemen eteläpuolelle.
- Koulu on hyvin saavutettavissa kävellen tai pyörällä Nurmin täydentyvällä alueella
- Koulumatkat lyhenevät Olkahisen, Tasanteen ja Kumpulan alueen oppilailla. Tukee lähikouluperiaatetta.
- Eheä koulupolku. Tukee lasten kasvua ja oppimista kokonaisvaltaisesti.
- Muutos koskettaa nykyisen Sorilan alakoulu seitsemäkkymmentä oppilasta sekä yläkoulun osalta lähialueiden noin 150 oppilasta

Negatiiviset vaikutukset

- Koulumatkat pitenevät Kämmenniemessä ja sen pohjoispuolella asuvilla yläkoulun osalta. Pitkät koulumatkat koetaan kuormittaviksi. Muutos koskettaa noin 120 yläkoulun oppilasta.
- Perheiden arjen monimutkaistuminen alueilla, joissa koulu siirtyy kauemmas.
- Suuret yhtenäiskoulut herättävät huoltajissa huolta.
- Kouluverkkoratkaisut vaikuttavat negatiivisesti myös muihin palveluihin (esim. joukkoliikenne).
- Aitoniementiellä ja Pulesjärventiellä ei ole erillistä jalankulun ja pyöräilyn väylää

7) Kaupinlaakson uusi yhtenäiskoulu ja päiväkoti (n. 1000 + 200) sekä kirjasto ja nuorisokeskus

Positiiviset vaikutukset

- Täydentää olemassa olevaa palveluverkkoa tuoden osalle asukkaista palvelut lähemmäksi kotia.
- 1-9 yhtenäiskoulu taloudellisesti ja oppimisen kannalta järkevin ratkaisu.
- Helpot ja hyvät kulkuyhteydet joukkoliikenteellä
- Koulu on hyvin saavutettavissa kävellen tai pyörällä uudella Kaupinlaakson alueella
- Atalan alueelta yläkoululaisten matkat lyhenevät ja koulu on hyvin saavutettavissa pyörällä. Koulupolkumuutos koskettaa noin 50 yläkouluun siirtyvää oppilasta
- Saman katon alla tarjolla on useampia palveluja. Alueen elinvoima vahvistuu koulun rakentumisen myötä.

Negatiiviset vaikutukset

- Saattoliikennettä on vaikea järjestää tiiviissä kaupunkirakenteessa
- Suuret yhtenäiskoulut herättävät huoltajissa huolta

Kuntalaiskyselyssä esiin noussut huoli isoista yksiköistä

Perusopetuksen yksikkökoot

- Vaikutusten ennakoarviointia ei ole tehty pienet vrt. isot peruskoulut, mutta asia on noussut esiin eri kyselyissä. Tästä syystä yksikkökokoihin liittyviä asioita on avattu tässä yhteydessä.
- **Suurempi koulu on parempi, sillä silloin on mahdollista:**
 - Hyödyntää henkilöstön osaamista joustavasti
 - Tarjota monipuolisia oppimisympäristöjä ja aineopetustiloja
 - Järjestää erilaisia tuen tarpeita tehokkaasti
 - Mahdollistaa laaja-alaiset sosiaaliset ja pedagogiset yhteisöt
 - Rakentaa kustannustehokkaita, muuntojoustavia ja yhteiskäyttöisiä tiloja

Varhaiskasvatuksen yksikkökoot

- Vaikutusten ennakoarviointia ei ole tehty pienet vrt. isot päiväkodit, mutta huoli isoista yksiköistä on noussut esiin eri kyselyissä. Tästä syystä yksikkökokoihin liittyviä asioita on avattu tässä yhteydessä.
- **Isompien yksiköiden etuja:**
 - Laadukkaammat oppimisympäristöt ja tilat monipuolistavat leikkiä. Monipuoliset tilat ja suurempi henkilöstömäärä tukee laadukasta pedagogiikkaa
 - Henkilöstön osaamisen jakaminen ja vahvistaminen on suurissa yksiköissä hyvin organisoitavissa
 - Uusissa yksiköissä on jakotiloja enemmän, mikä mahdollistaa rauhallisemman leikin ja toiminnan sekä mahdollistaa erilaiset joustavat ryhmärakenteet ja pienryhmätoiminnan
 - Isommissa yksiköissä henkilöstökustannukset ovat maltillisempia, koska työtä ja henkilöstöä voidaan organisoida paremmin
 - Uusi suurempi yksikkö voi lisätä lapsen sosiaalista verkostoa
 - Uusissa yksiköissä on liikuntasali. Tämä mahdollistaa liikuntasuositusten toteutumisen.
 - Uusissa suurissa yksiköissä tilasuunnittelulla pystytään luomaan kokemus pienestä ja turvallisesta yksiköstä
 - Iltakäyttö ei ole mahdollista pienissä vanhoissa yksiköissä

Yksikkökoon merkitys rakentamisen ja ylläpidon kustannuksiin

- Suurten koulu- ja päiväkotirakennusten ylläpitokustannukset ovat kaikkein pienimmät
 - Suurimpien uusien koulujen ylläpitokustannukset ovat alle 2 euroa/htm2 (pienissä yksiköissä n. 3,2-4,8 euroa /htm2). Kaikkien keskiarvo 3,6.
 - Suurimpien uusien päiväkotien ylläpitokustannukset ovat alle 3,5 euroa /htm2 (pienissä yksiköissä n. 5-8,9,) Kaikkien keskiarvo 5,3.
- Isot rakennukset ovat jonkin verran edullisempia rakentaa kuin pienet yksittäiset rakennukset. Pienissä esim. yleiskulujen osuus (rakennuttaminen, työmaan perustaminen, liittymät) ovat suuremmat suhteessa kokonaiskustannuksiin. Lisäksi isot hankkeet kestävät pidempään ja niistä kiinnostuvat myös isommat yritykset, jolloin on mahdollista saada parempia tarjouksia.
- Korjaushankkeet ovat hieman eri asia, sillä kustannukset muodostuvat suuremmalta osin korjauksen laajuudesta.

Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen tavoitteelliset yksikkökoot

Perusopetus:

- Ideaalikoko yhtenäiskoululle on noin 800-1000, taloudellisesti tehokasta, mahdollistaa monipuoliset pedagogiset ratkaisut.
- Yläkoulun optimaalinen koko on noin 500 oppilasta. On pyrittävä tasapainoon alakoulun/yläkoulun oppilasmäärien välillä.
 - Liian pieni yläkoulu on haasteellinen esim. aineopetuksen kannalta.
 - Eurovaikutukset eivät ole aina perusteltua, perusopetuksen kannalta toiminnan näkökulma oleellinen.

• Varhaiskasvatus:

- Varhaiskasvatuksen minimi yksikkökoko on 6 ryhmää ja maksimikoko on 10 ryhmää eli 120-200 lasta
 - Tavoitteellisiin yksikkökokoihin pyritään, mutta koko täytyy tarkistaa aina tapauskohtaisesti